

נמצא הפתרון להרמת ושינוע חטיבות הכוח בטנקי המרכבה סימן

4 – "מרום 36"

**מיזם הדיגום של המנוף הטעינה העצמית על-גבי משאית
ה"אושקוש" צפוי לתת מענה מלא לפאר הקיים ביכולות השינוי
וההרמה של חטיבות הכוח וטנקי המרכבה סימן 4. התוכנית,
שזכתה לשם "פרויקט מרום 36", תסייע לחוליות החימוש לטפל
בחטיבת הכוח בשטח באמצעות כיתת ההחזקה מדוגמת
המותקנת על המנוף**

פרויקט "מרום 36", שעיקרו דיגום מנוף הטעינה העצמית על-גבי משאית
"אושקוש", צפוי לתת את המענה המלא לפער שנתגלה ביכולות השינוי
וההרמה של חטיבת הכוח בטנקי מרכבה סימן 4. עד כה, לא היה קיים כלי או
אמצעי שהיה מסוגל לבצע את שתי הפעולות בו זמנית. ולכן, תולים במדור ציוד
הרמה, חילוץ וגרירה (צהר"ם) בענף ציוד ייעודי של החטיבה הטכנולוגית,
תקוות גדולות בפיתוח החדש. ההחלטה להתקין את האמצעי על גבי משאית
ה"אושקוש" לא נפלה לחינם, שכן האחרונה מתאפיינת ביכולת עבירות גבוהה
שתסייע לה להוציא חטיבת כוח של טנק מרכבה סימן 4. הרעיון שעומד מאחורי
הפטנט הוא היכולת של המשאית להתקרב לטנק, ולבצע בשטח את ההחלפה
של חטיבת הכוח, המהווה את ההליכה של טנק המרכבה.
מנוף הטעינה העצמית המשופר שיותקן על גבי המשאית כולל כיתת האחזקה
מדוגמת המכילה אמצעים נלווים לטיפול בחטיבת הכוח, דוגמת גנרטור, כלי
חיתוך ואמצעי תאורה. " במידה שיהיה צורך לחתוך את הזחל, יוכלו המפעילים
להשתמש בכלי עבודה המצורפים, כמו גם בגנרטור ברתכת ובשאר אמצעי
האחזקה", הסביר רמ"ד צהר"ם, רס"ן זיו גולדברג. לדבריו, אף יותקן על
המשאית ארגז ייעודי לחטיבת הכוח, שיאפשר את ההתקנה בצורה המיטבית
על גבי המשאית, מנוף הטעינה העצמית מופעל בצורה אלחוטית מתוך קופסת
פיקוד המותקנת על גבי המשאית, כך שניתן להפעילו תוך כדי שליטה מרחוק
יכולת זו, אגב, הופכת את המנוף לאחד מהכלים הגדולים ביותר בצה"ל
הנשלטים בצורה אוטומטית בנוסף, משמשת קופסת הפיקוד גם במחשב גם
כמחשב המסוגל לתת אבחון ופרטים שיועילו לאחזקת המנוף עצמו.
"זהו אחד מפרויקט הדגל בענף", אמר רע"ן ציוד ייעודי בחטיבה הטכנולוגית,
סא"ל עמיעד פרנס. "כרגע ישנה הזמנה לשבעה כלים, כאשר רובם כבר
מותקנים", בחודשים הקרובים צפויים להיכנס הכלים לשימוש מלא בדרג
הנפרס.

אל"ם גולינסקי: "הסוף לנשר ביחידות הקצה"

לאור הפער שנתגלה באיוש תקני החימוש בשטח, החליט מפקד בה"ד 20, אל"ם עופר גולינסקי, לנקוט בפעולות לצמצומו. בין היתר, יוכפל מספר החיילים שיעברו טירונות בסמכות החייל, יוקשו תנאי פסילת מקצוע וייערכו פעילויות לרווחת חניכי ההכשרות

כל תקני החימוש ביחידות השדה יאוישו במלואם בתוך חודשים ספורים – כך קבע בשבוע שעבר מפקס בסיס ההדרכה של חיל חימוש, בה"ד 20, אל"ם עופר גולינסקי, ההחלטה שנתקבלה זה מכבר הועברה למפקדי ההכשרות בבה"ד 20, שהונחו לשמור על אחוזי נשר אפסיים ועל העלאת המוטיבציה לחניכיהם לשיבוץ ביחידות קרביות.

כדי לקדם את חזונו של אל"ם גולינסקי, הגתה מפקדת קצין החימוש הראשי בשיתוף זרוע היבשה, ואגף משאבי האנוש תוכנית חדשה ששמה לה למטרה להעלות תוך חודשיים בודדים את איוש תקני החימוש הפנויים בדרג הנפרס. ראשית, יושם דגש על קידום התוכניות הקדם-צבאיות שהחלו בחיל, דוגמת תוכנית "יער" המציעה לתלמידי תיכון בכשרה תכנולוגית על חשבון הצבא ושנת קבע במקצוע הנלמד. כמו כן, הוחלט באחרונה להפעיל בחיל מדיניות של "דור המשך" המונהגת מזה שנים בחילות הים והאוויר. במסגרת זו, קיבלו באחרונה כל אנשי החיל במילואים הצעה לשיבוץ ילדיהם בחיל החימוש כחלק מהתוכנית "בן ממשיך", כדי ליצור שייכות וזהות גדולה יותר לחיל, החליטו אף לנקוט בבה"ד 20 בצעד נוסף שמטרתו להכשיר את מספר החיילים העוברים טירונות בסמכות בסיס ההדרכה. כבר במחזור הבא תוכל פלוגת הטירונים, ובמחזור של חודש יולי יוכשרו בה למעלה מ-350 חיילים. "הזהות והמורשת, דרך הגיבוש והמוטיבציה, גורמים לצמצום הערפל וחוסר הוודאות והם מה שמובילים לחזון ולמטרה- הסוף לנשר ביחידות הקצה", הסביר אל"ם גולינסקי.

כמו כן, כדי להקל על החייל בשיבוצו החדש, תקבע ועדה ייחודית המשלבת גורמי ת"ש, רפואה, קציני בריאות הנפש ומפקדי הכשרות, לאיזו יחידה ישובץ החיל. בנוסף, החזרת הסמכות לפסילת מקצוע למפקדת קצין החימוש הראשי, תסייע לחיל לשלוט ולפקח על פסילות המקצוע.

לדברי אל"ם גולינסקי, כל חייל שיבקש לפסול מקצוע ייאלץ לעבור בירוקרטיה מפרכת הכוללת וועדות, חוות דעת ומבחנים, שרק סופם ייקבע אם אכן הוא אינו מתאים למקצוע. במקביל, החלו בחיל לקיים מספר אירועים לרווחת החיילים במוכשרים במגמות הרק"ם, האלקטרוניקה ובקרת האש. כך למשל נערכו באחרונה יום הורים, יום ספורט, יום ערכים בעיר ירושלים ותוכניות חינוך מורחבות.

מכפילת הכוח לשעת חירום- חברת "קטרפילר"

החברה הישראלית לטרקטורים וציוד כבד בע"מ המשמשת כנציגתה של חברת "קטרפילר" האמריקאית בארץ, תהפוך בשעת חירום ליחידה צבאית. השימוש בכלי החברה, בניידותיה ובכוח האדם המקצועי צפויים לחסוך לצה"ל משאבים רבים

מחלקת האחזקה באגף הטכנולוגיה והלוגיסטיקה סיימה באחרונה עבודת מטה ממושכת, במסגרתה הפכה את נציגות חברת קטרפילר האמריקאית בארץ ליחידה צבאית בשעת חירום, לפי התוכנית, תתגבר החברה הישראלית לטרקטורים וציוד כבד בע"מ, נציגתה של "קטרפילר" בישראל, את מערכי החימוש השונים בזירות הלחימה בהתאם להתפתחויות בשעת חירום. התוכנית תיושם באט"ל בשעת חירום על-ידי חיולם של עשרות מכונאי וחשמלאי ציוד מכני הנדסי (צמ"ה), העובדים כאזרחים רגילים לחלוטין ביום-יום. גיוסם של עשרות אנשי מקצוע מומחים, יסייע במתן פתרון מהיר לסוגיות הביטחוניות שהיו עד היום חסם בכל הקשור להפעלת אזרחים בשעת חירום. "היחידה שמבוססת על כוח האדם המקצועי תנוע ממקום למקום בעזרת ניידות האחזקות המדוגמות שמשמשות את החברה ברגיעה", ציין רע"ן אחזקה באט"ל, סא"ל יניב חדד. "כמו כן, גם החלפים לטוב התמיכה בפעילות מערך הצמ"ה הארצי יגיעו ממחסני החברה.

"מדובר בפריצת דרך באופן החשיבה על האחזקה בשעת חירום, לאור הפער המתמשך באחזקת הצמ"ה בעתות משבר והיתרון היחסי שיש לתעשייה בתחום. בשל סיבות אלו, התקבלה ההחלטה לשתף את התעשייה האזרחית באחריות המוכנות לשעת חירום ולהעצים את היכולות שלנו במתן מענה מגוון למתארים האופרטיביים", הסביר סא"ל חדד.

לדבריו, טמונים במהלך מספר יתרונות מרכזיים שיבטיחו שלא יודגש הבדל על אף שילובה של חברה אזרחית בפעילות המבצעית. "אנשי החברה מאופיינים במקצועיות גבוהה, ועוסקים ביום יום באחזקת הכלים", הסביר סא"ל חדד, "בנוסף, ההתבוססות על ניידות ועל אמצעיה של החברה חוסכת מאיתנו את הצורך להקים תשתיות נוספות לשעת חירום. כמו כן, ניתן להפעיל את החברה במתארים בעלי עצימות נמוכה. והחיסרון היחידי הוא הסתמכותו של צה"ל על תעשייה אזרחית, מונעת משיקולים עסקיים". סא"ל חדד ציין כי התוכנית הוצגה באחרונה לראש אט"ל, האלוף דן ביטון, שאישר את פרטיה. בחודש הקרוב תובא התוכנית גם לאישורו של קצין החימוש הראשי, ובהסכמתו תעוגן תוך חודשים ספורים בתודה בחיילית.

שומרים על איכות: מעמיקים את השימוש בתקן ה- ISO

במסגרת התחייבותן של יחידות זרוע היבשה לתן האיכות ISO 9001, הן החלו ליזום סדרת פעילות לשיפור ולייעול ניהולן. מערכי האחזקה בהכשרות הקיימות בזרוע לקחו צעד אחד קדימה ונקטו במהלכים להבטחת השמירה על האיכות. לדוגמה, הוקם רק באחרונה במל"י מוקד פניות טלפוני המספק מענה לכל תקלה אחזקתית

בשנים האחרונות התפשט השימוש בתקן האיכות ISO 9001 במגזרים רבים בחברה הישראלית, ובניהם צה"ל ופיקוד ידוע היבשת בפרט. ענף אחזקה במז"י תומך את יחידותיו בכל הכלים הטמונים במערכת האיכות, כשכלל יחידות פיקוד מז"י מוסמכות לאיכות. יחידות מז"י מאופיינת בעיקר ביחידות ההדרכה לכלל ההכשרות הקיימות בזרוע היבשה, כשהאינטראקציה מוח המתאמן גבוהה מאוד, בשל כך, הבינו במז"י כי עליהם להתחייב לטיב מוצר לרמת שירות מהגבוהים ביותר, כשכל תקלה עשויה לעצור אימון ולהוריד שורת הדרכות שלמה לטמיון. "אנחנו מחויבים לשים דגש רב על האחריות שלנו ליצור שגרת אחזקת רציפה ומקצועית", אמר קמ"ד תו"ן ואיכות, רס"ל דרור טהורי. "עלינו לזכור שהתפקיד שלנו הוא לשרת את הלקוחות אף מעבר לציפיותיהם". כדי לעמוד בהתחייבות זו, החלו יחידות זרוע היבשה ליזום פעולות שונות ולהשתמש בטכניקות שיבטיחו שמירה מרבית על תקן האיכות. כך למשל, במרכז לאימוני יבשה (מיל"), החלו להעניק לאנשי המילואים המתאמנים מעטפת אחזקתית מלאה לכל סוגי ציוד הלחימה, ואף הגדילו לעשות ופתחו מוקד פניות אליו יכול המתאמן לפנות בכל יום ובכל שעה ולקבל מענה זמין לכל תקלה לוגיסטית ואחזקתית המתעוררת בשטח. במקביל, בבית-הספר למכ"ים ולמקצועות החי"ר (ביסלמ"ח) בעוצבת בני אור, בבית-הספר להנדסה צבאית (בהל"ץ) ובבית-הספר למקצועות תותחנות השדה (ביסל"ת) הוקם מערך הדרכה שלם ללוחם המתמחה בפן האחזקתי ובהטמעת נושאי החימוש בתיקי הקורס של כלל צוותי ההדרכה. מאחורי המהלך טמון הרצון להגיע לרמת איכות גבוהה ביותר בתחום האחזקה. פעולות מהסוג הזה, שעלותן, אם בכלל, מזערית, חוסכות למז"י משאבים רבים ומונעות תקלות. פרט לעובדה שהן מעודדות את יחידות הזרוע השונות ליזום פעולות לשיפור ולייעול התנהלותן, הן מאפשרות הענקת טיפול שורשי מקיף ליסודות האחזקה בבסיסים השונים, תוך שמירה על נורמות שירות ושימוש מוגבר בכלי האיכות כחלק מתרבות של עשייה יום יומית. לדברי רס"ל טהורי, בחודש יוני האחרון בוצע כנס איכות פיקודי ברשות רמ"ח לוגיסטיקה בזרוע. אל"ם עוזי דאדון, בסימן האיכות במגזרים השונים. בכנס התבצעה סינרגיה בין מנהלי האיכות ביחידות הזרוע

לבין מרכז השיקום והאחזקה, וכן סיור בהדרכתו של טכנולוג ראשי בחברת "קוקה קולה", "מערכת האיכות בפיקוד ההדרכה יוצרות שפה משותפת של מחלקת החימוש עם המתאמנים", אמר רס"ל טהורי, "ויוצרת מערכת של אמון הדדי בכל הקשור לטיב המוצר לשירות המוענק להם בסטנדרטים הגבוהים ביותר".

חיל החימוש מסביב לשעון

בארבעת החודשים האחרונים השתתפו המשרתים בחיל באין-ספור השתלמויות, אירועים וכנסים. ביטאון חיל החימוש היה שם כדי לתעד את הרגעים המרגשים, המותחים והמסעירים

לומדים לחלץ

השתלמות חילוץ חיילית למשרתים בדרג השטח נערכה ב-13 למאי בפארק אחמדיה שבקצרין. ההשתלמות, שהתקיימה במעמד קצין החימוש הראשי, תא"ל אייל אלוק, הורכבה משני מושבים. במושב א' ניתנו למשתתפים הרצאות בנושא החילוץ השונים ושיטות העבודה. מושב ב' שנערך במעמדו של מפקד פיקוד הצפון, האלוף גדי אייזנקוט, נפתח בהצגת רכבי הקרב המשוריינים המשמשים את המחלצים, ונחתם בהדרכות שונות של בעלי מקצוע על כלים הייעודיים. בתום המושבים צפו המשתתפים בשמונה תרגילי חילוץ נועזים שנועדו שהתבצעו על פי תרחישים בהם נתקו המחלצים בעבר.

שומרים על המורשת

גמלאי וותיקי חיל החימוש התכנסו ב-14 למאי ביחידת החימוש המרחבית 650 כדי לציין ולחגוג את מורשת החיל. את הכנס פתחה ארוחת ערב משובחת בהשתתפותם של מפקד היחש"ם, אל"ם רפי כהן, ויו"ר עמותת חיל חימוש, אל"ם (מיל") דוד שילה. הכנס החגיגי לווה במחרוזת שירים של חברי להקת היחש"ם ונחתם בהופעתו המחודשת של הקומיקאי שמעון רגב.

מציגים יכולות

אחת לרבעון מתכנסות היחידות הלוחמות וכלל החילות תומכי הלחימה למופע כלל צה"ל הנערך במסגרת סדרת הקרב המשולבת (סק"ם) בשיזפון חיל החימוש לא פסח על התצוגה, והקים תערוכת אמצעים, בהם כלי רכב חדשים, תחמושת טילים ואמצעים לראיית לילה. קהל היעד העיקרי של התרוכה הוא צוערי ההשתלמות הקרביות של קורס הקצינים ומפקדים אג"מ"ים מכלל יחידות השטח. מזה מספר שנים אוחזים רס"ב נתנאל דוד ונס"ם טל קינן מחדור כשירות ובקרה בענף שדו"מ שבמפקדת החיל על הקמת התערוכה בשיתוף בחטיבה הטכנולוגית של זרוע היבשה לדבריהם, משמעות התערוכה נעוצה בשיווק יכולות החיל למפקדים המבצעים, והכרת האמצעים הטכנולוגיים החדשים ביותר למפקדי המערכה העתידית.

ברכת הדרך

חיל החימוש קיים ב-17 באפריל את טקס "ברכת הדרך", בו הוענקו תעודות הערכה למצטייני מערך החימוש בפיקודים, באגפים ובזרועות השונות. בטקס החגיגי, שנערך במפקדת קצין חיל החימוש הראשי בתל השומר, הרימו המשתתפים כוסית לכבוד המצטיינים ובכירי החיל בירכו את האחרונים על עבודתם "אתם המצטיינים מייצגים את כלל המצוינות במערך האחזקה", שיבח את המצטיינים רמ"ח אומ"ן, אל"ם אהוד דוד.

חושפים דרגות

דרגות הקצונה החדשות של בוגרי ההשלמה החיילית של חיל החימוש נחשפו לראשונה בטקס חגיגי ומרגש שנערך באתר ההנצחה החיילי בנתניה. הטקס נערך במעמד ראש מינהלת הטנק, תא"ל ירון לבנת, ומפקד בסיס ההדרכה של החיל, בה"ד 20, אל"ם עופר טלינסקי.

מתמקצים באמצעי הסער 4

השתלמות חיילית לאוכלוסיית הנגדים בנושא אמצעי סער התקיימה בחודש מארס בבסיס ההדרכה החיילי, בה"ד 20. במהלך ההשתלמות צפו הנגדים בתערוכת אמצעי סער, השתתפו בשיעורים תיאורטיים ולקחו חלק בסדנאות מקצועיות, בהן למדו כיצד להתקין ולהסיר אמצעים שונים, דוגמאות: ריצוף, גשר פי, גשר מיישר, גשר צמד, גשר מספריים ועצם כלב.

"במסגרת הביקורות והסקרים שנערכו בתחום אמצעי סער, זוהה פער בכשירות הגישור, אמצעי הפריצה ובשגרת האחזקה ביחידות", הסביר המבקר החיילי של ענף שדות, רס"ם אמיר יפה, שפיקד על ההשתלמות את הסיבה לקיומה.

מתייחדים עם הנופלים

חיל החימוש התייחד בחודש שעבר עם 739 חלליו בטקס זיכרון מרגש שנערך בסמוך לאנדרטת החיל שבנתניה. האירוע התקיים בהשתתפות בני המשפחות השכולות ובמעמד ראש אגף הלוגיסטיקה והטכנולוגיה האלוף דני ביטון, ושר הדתות הרב יצחק כהן. "מאז ראשית ימינו אנו עומדים מול טרור קשה, אולם מצעד הציונות לא נעצר לרגע ואמר אנו גדולים וחזקים מאי פעם". אמר קצין החימוש הראשי, תא"ל אייל אלוך "הכוח לשאת את הצער ולהרים את דגל הלאום לראש התורן הוא הכוח שעומד לפני אויבינו ומחזק אותנו".

אברהם מילר ז"ל

בסוף חודש יולי נפטר סא"ל (מיל) אברהם מילר, שליווה את חיל החימוש מיום היווסדו אם דרכו בחיל התחיל מילר בשנות ה-50 במרחב פיקוד המרכז. בהמשך שירותו הועבר מילר למפקדת החיל בתל השומר, בה כיהן במספר תפקידים, דוגמת קמ"ד מבצעים וסד"כ. בתפקידו האחרון שימש מילר קמ"ב נוהל. עד יומו האחרון, ולמרות היותו בן 75, פקד סא"ל (מיל) מילר את משרדו יום-יום וביצע בנאמנות את תפקידו. יהי זיכרו ברוך.

חדש במפקדה

כל העידכונים החמים מענפי המפקדה השונים של החיל

ענף הדרכה

מחזור הגיוס של חודש אפריל 2008 היה המחזור הראשון בו נעשה פיילוט של 'שיבוץ הזוי לחיל החימוש', תוכנית במסגרתה נודע לחיילים טרם גיוסם שהם מיועדים לשירות בחיל. "במחזור אפריל 150 חיילים קיבלו הודעות הביתה", אמר רע"ן הדרכה, סא"ל אריה שם טוב. "בנוסף, פתחנו באותו החודש מקצועות חדשים לפלטפורמות הנגמ"ש מרכבה (נמ"ר): מכונאי, חשמלאי, וטכנאי מערכות ייעודיות, הוסיף.

מלבד זאת, ממשיכים לקדם בענף את סוגיית הקד"צ הטכני לנהגי חילוץ. "כעת מתבצע השיווק לקד"צ", ציין מא"ל שם טוב. "הקורס השני התחיל ואנחנו ממשיכים בהצלחה לרתום חבר'ה שרוצים להיות נהגי חילוץ. אנחנו פועלים לפי תוכנית 'יעד', שבמסגרתה אני מממנים לימודים לבוגרי כיתות י"ב, כדי שימשיכו ללימודי טכנאי או הנדסאי בכיתות י"ג- י"ד, במחזור מאי 2008 התגייסו כ-350 הנדסאים וטכנאים".

יתר על כן, מבצעים בענף מהלך לשינוי שמות המקצועות בחיל, כך ששמות מסורתיים כמו 'מכונאי' ו-'חשמלאי' יוחלפו ב-'טכנאי מערכות הנעה/חשמל'. "מתקיימת בעניין עבודת מטה, שבסיומה נפנה לאגף משאבי אנוש כדי לקבל את ברכת הדרך", גילה סא"ל שם טוב.

ענף קד"ץ

ענף קד"ץ עמל במלוא המרץ וממשיך לעסוק גם בשנת 2008 בכל הנוגע לבתי-הספר התעשייתיים הצבאיים. "השנה הוחלט למנף את בתי-הספר הנמצאים ביחידות צה"ל השונות", סיפר ראש מדור שוחרים וקד"ץ בענף, רס"ן גיא סדי. "ראש מטה אגף הטכנולוגיה והלוגיסטיקה (אט"ל) אף מינה ועדת היגוי שתפקידה לבדוק כיצד מעצימים את התהליכים המתרחשים בבתי הספר במספר נושאים, דוגמת החזות, התשתיות, הסכמת התלמידים להתמקצע בתפקידם הצבאי עוד בתקופת הלימודים ופיתוח מגמות חדשות בתחומים בהם דרוש כוח אדם לצה"ל בכלל ולאט"ל בפרט".

עבודת הוועדה העלתה כי ישנם נושאים נוספים בהם על הענף להתמקד השנה. אחד מאלו הוא עניין תקינות המדריכים בבתי-הספר. מעמיקה בשילוב ענף תו"ן, ובשבועות הקרובים תושלם העבודה. תחום נוסף שזכה לדגש מיוחד הינו שיווק בתי-הספר טיוב רמת התלמידים במתקבלים לשירותיהם. "עבודה קשה

עדיין עובדת בפני הענף", אמר רס"ן סדי, "אך חשיבות בתי- הספר והירידה במקורות כוח האדם מעודדות אותנו להמשיך".

ענף שדו"ת

בענף שדה ותרגילים (שדו"ת), העוסק בתקינה, בארגון, בתורה חיילית ובביצוע ביקורות, קוצרים בתקופה זו יבול של עבודה שנתית מאומצת- כך משתמע מדברי ראש הענף, סא"ל חיים אזולאי. בין דורי הענף הפועלים לעיפה, שוקד במיוחד על תפקידו מדור כשירות ובקרה, המהווה את הגף המקצועי- טכני במפקדת החיל. המדור מורכב ממבקרים חיליים של כלל תחומי אמצעי הלחימה (אמל"ח) בצה"ל, ועוסק בביצוע ביקורות, בריכוז תחומים מקצועיים, בביצוע הדרכות והסמכות ביחידות ובבסיס ההדרכה של החיל, בה"ד 20, בליווי ובקליטת אמל"ח חדש וכן בביצוע סקרים שונים. בנוסף, מהווה המדור גשר מקצועי והימן בין מפקדת החיל לבין המחלקות הטכניות בחטיבה בטכנולוגית של זרוע היבשה. קשר זה מסייע במיסוד חומרת הליקויים בצידוד בלחימה הממוספר ובאיתור הכשלים הטכניים ופתרונם- הכל על מנת ליצור שפה מקצועית ואחידה בקרב הבחונים במערך. על כן, בהיבט המקצועי המדור מהווה מעין "בקרה חיילית" לכתיבתן ולניסוחן של הוודאות ופקודות קצין חיל החימוש הראשי, תא"ל אייל אלוך.

ענף תו"ן

צלילי התעשייה בענף תעשייה וניהול מתעצמים בתקופה האחרונה, כשארבעת מדורי הענף עסוקים בהצדעת החיל קדימה. כך למשל, עסוק בימים אלו מדור הנדסת ייצור וחקר ביצועים בבחינת מדדי הכשירות והשחיקה בחיל, תוך התייחסות ראשונה מסוגה לפלטפורמות חדשות, כגון טנק המרכבה סימן 4. במקביל, מתעסק מדור מערכות מידע בזירה ממוחשבת החיילית. "מערכת השליטה והבקרה החימושית (משו"ב) שמתפעל המדור, היא בעצם התוכנה לניהול האחזקה ברגיעה ובחירום", הסביר רע"ן תו"ן, סא"ל רון יונה. "המערכת ממוכנת ומשמשת לניהול נתוני החימוש ברמת האוגדה והחטיבה. המערכת נועדה לתת פיתרון זמני למערכת 'משואה 6000' שמפותחת כיום". גם מדור תכנון מתקני אחזקה לא חף מעשייה מרובה, ומבצע בימים אלו עבודת מטה שעוסקת במיפוי התשתיות בדרגים א' ו-ב' ובמתקני האחזקה בפיקודים. "אין לשכוח גם את תחום האיכות והבטיחות", ציין סא"ל יונה. "במסגרת שבוע האיכות הלאומי התקיימו מספר אירועים ביחידות צה"ל השונות. המרכזי שבהם נערך ביחש"ם הצפוני במעמדו של ראש אט"ל, האלוף דן ביטון". לדבריו, ימשיך ענף תו"ן להיות עמוד התווך בחיזוקו המקצועי של החיל בכלל ושל המערך הנפרש בפרט.

געגועינו לחטיבה 500

חמש שנים מלאו באחרונה לפירוקה של חטיבת השריון המיתולוגית עוצבת כפיר, הידועה גם בשם חטיבה 500. לציון המאורע כינס ביטאון חיל החימוש ארבעה נגדים וקצינים ששירתו בחטיבה לאורך שנות קיומה לשיחה אינטימית על ההווי, הפעילות ובעיקר הזיכרונות הטובים מהימים ההם. דיבור צפוף מלב אל לב על החטיבה שהכתיבה לא מעט דפים בספרי ההיסטוריה של חיל החימוש

לכל יחידה בצה"ל, מלבד סמל ותג שמזוהים איתה, מתפתחים לאורך שנות קיומה שני סממנים בולטים שמייחדים אותה והופכים אותה לכה שונה מאחרות- המורשת וההווי. בין אם אלו סיפורי הקרבות העקובים מדם, בין אם מדובר בסלנג או בשירי העידוד ובין אם סתם במתכונים למנות קרב שעברו מפה לאוזן לאורך השנים, אלו היסודות החזקים ביותר שעומדים בבסיסה. במשך 60 שנות מאבק עיקש על הבית, התפתח צה"ל עד לאין שיעור- חטיבות אחדות קמו ואחרות נפלו, חלק פורקו וחזרו שוב במתכונת אחרת. בין אלו, בולטת חטיבה 500, הידועה גם בשם עוצבת כפיר, שנשנה מלאו חמש שנים לפירוקה.

חטיבה 500 הוקמה כיחידה בחיל השריון הישראלי ומנתה שלושה גדודים- "רומח" (429), "סערה" (430), ו"גור" (433). משנת 1972 ועד פרוץ מלחמת יום כיפור, שימשה כמפקדת מתקן 500 לאימוני חיל השריון בצאלים, ובתום המלחמה הוסבה לחטיבה סדירה. כיחידה שכלי הלחימה הייעודיים שלה הם טנקים, תפס מערך החימוש חלק בלתי נדלה מפעילותה לאורך השנים. כחטיבה שלחמה בשתי מלחמות ובשתי אינתיפאדות, הפכו אנשי האחזקה לאבני התמיכה המרכזיות וצברו עשרות זיכרונות שעומדים היום בבסיס ערכי המנהיגות והתרבות של מפקדי החיל.

מתחזקים כנגד הקשיים

טרם מלחמת יום הכיפורים שכנה חטיבה 500 בחצי האי סיני. רנ"ג (מי"ל) מוטי יעקב ששירת בזמנו בשורות החטיבה מעיד כי התקופה בה הוצב באיזור המדברי החם הפכה לבלתי נשכחת, בעיקר בזכות הנופים המדהימים של מצרים. "ביום טוב", הוא אומר "הייתי רואה במעברים אפילו את תעלת סואץ". בעקבות הסכם שלום שנחתם בין ישראל למצרים בשנת 1979, נסוגה המדינה מחצי האי והשיבה אותו בחזרה לידי מצרים, כתוצאה מכך, מצאה את עצמה החטיבה מופקדת על גזרת בקעת הירדן, בה עסקה במשימות של ביטחון שוטף. "תקופת הבקעה לא הייתה קלה", נזכר רס"ן (מי"ל) יוסף שלמה, ששירת כקצין חימוש בחטיבה. "בכל שבוע היה מתהפך טנק, היו פערים גדולים בכוח האדם היחס לפעילות שהוטלה עלינו ולכל גדוד הייתה את הגזרה שלו, כך

שהפלוגות היו מפוזרות בכל מקום". אולם דווקא בעת שבה היה נתון מערך החימוש תחת לחץ כבד ועבודה אינטנסיבית, החלו המשרתים לגבש לעצמם הווי פרטי ולשמר את המוטיבציה לעבודה בקרבם לאורך כל שעות היממה. "למרות מזג האוויר החם והקשיים הרבים", מספר רס"ן (מיל) שלמה, "החטיבה הייתה מאוד מאוחדת ומגובשת, ובפרט מערך החימוש שנדרש להתגייס בצורה מיטבית לכל משימה. אנשי החימוש במיוחד היו אלה שעברו ימים בלילות". העבודה המאומצת לצד הפעילות החמה בגזרה ההווי ששמו נישא למרחקים, החל הביקוש להתגייס לחטיבה לעלות. אחד מאותם חיילים שבזמנו ביקשו להגיע לחטיבה הוא רנ"ג (מיל) ריצ'רד אמירט, שנאבק על מקומו בשורותיה. יחד עם עוד תשעה חברים נלחם על הזכות לשרת בחטיבה. "כל כך אהבנו את העבודה", הוא מעיד, "עד שהיינו עובדים בלילות מתוך תחושת ההנאה שלנו אף אחד לא נתן לנו פקודה לעבוד אחרי השקיעה, אם כבר ההיפך הוא הנכון. עבדנו נטו מתוך תחושות גאווה ושליחות ומתוך אמונה בחשיבות של מה שאנחנו עושים". רס"ן (מיל) שלמה, מאשש את דבריו של אמירט. "אני נהגתי לישון עם ארגז כלים מתחת למיטה", הוא אומר, "בשתיים לפנות בוקר כאשר הייתי שומע את קולות הטנקים הרועמים שבים משדה הקרב הייתי ישר קם ועובד כי ידעתי שעל הטנקים להיות כשירים לשטח ומוכנים עם שחר". תחושת המחויבות של המשרתים לחטיבה לצד ההצלחות המבצעיות שקצרה בחלוף השנים, הובילו את חטיבה 500 להפוך לכוח המרכזי המוביל את המערכה תחת פיקודה של אוגדה 162 במלחמת יום הכיפורים. במהלך המלחמה צלחה החטיבה את תעלת סואץ ואף השתתפה בקרב על העיר סואץ. תשעה שנים לאחר מכן, במלחמת שלום הגליל, השתתפה החטיבה בלחימה הגזרה המרכזית תחת פיקודה של עוצבת הפלדה. באחד מהקרבות הידועים, הגיעה החטיבה לכביש ביירות-דמשק, באזור העיירה צופר, ומשם הגיעה עד לפאתי ביירות והשתתפה בכיתור העיר עד לנסיגת צה"ל מהאזור.

רנ"ג (מיל) יעקב מספר שהקרבות העקובים מדם והלחימה העיקשת צרובים עד היום עמוק בתודעתו, ועיצבו את המשך שירותו כמפקד בחיל החימוש. "בקרב מסויים במלחמה", משחזר הנגד ששירת בגדוד 433, שהיה בין הכוחות הראשונים להיכנס ללבנון, "הגדוד נלחם נגד הקומנדו הסודי, לאחר חמש שעות של קרב חטף מפקד הגדוד כדור והובל במהירות לבית החולים. לפני שנגמרה המערכה הוא עוד הספיק לחזור ולהילחם, זה היה משהו בלתי רגיל שהתרחש עמוק אצל כולנו". אותו אירוע הפך בחיל לסמל למופת ולמנהיגות והצמיח דור חדש של מפקדים חדורי מוטיבציה ורצון לחנוך באמצעות הערך הצה"לי הנעלה דוגמה אישית. "כולם בחטיבה עבדו בשביל כולם", מספר רס"ן (מיל) שלמה. "גם קצין היה עוזר בפעילות של חייל פשוט, כמו ריתוך, ואפילו הטנקיסטים ידעו

לבצע עבודות אחזקתיות בצידוד הלחימה. בזמנו זה היה החינוך שקיבלנו, והוא הועבר בגאון לדורות הבאים".

כמו משפחה

האתגרים הרבים עימם נאלצה להתמודד חטיבה 500 לאורך כל שנות פעילותה, גזלו מהמשרתים בה את מירב זמנם. השבתות הרבות שנאלצו לסגור יחדיו, המענה הזמין שנדרשו לתת בכל שעות היממה והפעילות המאומצת לימדו אותם להתפשר, לוותר וחשוב מכל להושיט יד בכל בעיה לכל חייל. "כשהגעתי לחטיבה", נזכר רס"ן (מיל") שלמה, "באמת שהרגשתי שבאתי למקום חם תרתי משמע- גם בגלל הגזרות הרוותחות אולם בעיקר בגלל האהבה ואכפתיות שהיו לאנשים. החימוש היה שם משהו אחר ומיוחד מאוד". לדבריו, עזרו אנשים החימוש אחד לשני בכל דבר, ומעולם לא הותירו מאחור בעיה, חבר נזקק או כלי לא תקין. "חד וחלק המשמעות של חטיבה 500 בעבורי היא האנשים", מצהיר רס"ן ירון גלט, קצין החימוש האחרון של החטיבה. "הסינרגיה, ההרמוניה והיחסים החמים הפכו את החטיבה לכזו משובחת וייחודית. אנשים הציבו לנגד עיניהם את המשימה ורק לאחר מכן את כל השאר ומכאן צמחו מערכות היחסים המופלאות. אנשים ראו קודם כל את הטנקים ומתוך מטרה משותפת למדו לשרת אחד לצד השני בכבוד ובחברות". בשלהי שנת 2003 הוחלט בצה"ל בצער חסר תקדים לפרק את החטיבה. מרבית לוחמי חטיבה 500 הוסבו ללוחמי חי"ד ושובצו בגדודי ה-90 הייעודיים ללחימה באזור יהודה ושומרון, שלימים הפכו לחטיבת החי"ר הסדירה כפיר. מקצתם עברו הסבה לחיל ההנדסה הקרבית, ופלוגת הסיוור הוכפפה לפלס"ר 401 ותפסה את מקומה של פלוגת המילואים שמילאה את התפקיד. לאחר פירוק החטיבה, הוקם גדוד 195 כאחד הגדודים של בית-הספר לשריון (ביטל"ש), הידוע גם בשם חטיבה 460. כיום, משמשים תג היחידה ומספרה את אחת מיחידות ההדרכה במרכז הלאומי לאימונים ביבשה (מל"י) הממוקם בצאלים. גם היום, חמש שנים לאחר הפירוק, נדמה שהכאב והאכזבה לא מרפים מאלו שהעבירו את מרבית שנותיהם בצבא בין שורות החטיבה. "הרגשנו שפתאום מפרקים לנו בלי אזהרה מוקדמת את המשפחה", מספר רנ"ג (מיל") יעקב. "אולם למרות הכאב החלטנו שלא נשפיל ראש. הלכנו בגאון ובראש מורם וביצענו כל פעילות בצורה הטובה ביותר עד לרגע האחרון". רס"ן גלט שעמד בראש מערך ונאלץ לסגור את החטיבה חושף פרטים על ההתמודדות האישית הקשה עם היותו האדם שנאלץ לפרק את המערך זכה לאינספור תשבחות בגין פעילותו. "זה ללא ספק כאב", הוא נאנח, "בהתחלה מאוד כעסתי שאני זה שצריך לסגור את החטיבה ולא הבנתי מדוע אני נבחר להוביל את המשימה הקשה מכל", אולם דווקא ברגעי המשבר והלחץ, בחר עם רס"ן גלט להסתכל על חצי הכוס המלאה. "נזכרתי בכל הרגעים הטובים והבנתי

שההיכרות עם האנשים הייתה שווה את הכל".
אולם גם לאחר שאימץ חשיבה אחרת מתקשה רס"ן גלט להשאיר מאחור את
יום טקס ההכרזה על הפירוק. "במקור מקפיא עמדו לידי שלושה נגדים, שמרוב
פחד וצער לא היו מסוגלים לעצור", הוא משחזר. "הריק שנוצר בסוף בסוף
הטקס הוא דבר שאני לא אשכח בחיים".

החיל נשאר במשפחה

**חיל החימוש היה ידוע מאז ומתמיד כחיל חם ומשפחתי. שלוש
משפחות לקחו את התואר צעד אחד קדימה והפכו את החיל לביתן
השני. שלושת הבנות לבית בר שירתו באותו התפקיד בחיל ונולדו
לזוג הורים שהכירו במש"א 7000, במשפחת מימון שירתו האב
והילדים כקצינים בשורות החיל, ובמשפחת שלוש ניצח הבן הצעיר
מחלה קשה וצעד בעקבות אביו לקורס הקצינים. הכל נשאר
במשפחה- גרסת חיל החימוש**

יש אנשים שלוקחים את העבודה הביתה, וישנם גם כאלו שמעדיפים לקחת את
הבית לעבודה, וליתר דיוק, את בני הבית. עבור משפחות מהסוג השני, השירות
הצבאי הוא לא רק חובה, אלא גם מעין עסק משפחתי. הזוג בר הכיר במש"א
7000 והוליד שלוש בנות ששירתו כולן כר"ל שיות של רמ"ח מנ"ש, במשפחת
מימון יצאו כל הילדים בעקבות האב לקצונה בחיל, ומשפחת שלוש הוסיפה
לסד"כ החיל שני קצינים. סיפורן של שלוש משפחות שהפכו את חיל החימוש
לביתן השני.

בנות בשירות החיל

כששואלים ילדים קטנים מה ירצו להיות כשיגדלו, לרוב נתקלים בתשובות
מוכרות- וטרינר, גננת או בדיוק כמו אבא. נדירות הילדות ששיבו כי משאלתן
הגדולה ביותר היא להיות חייל, אולם כשגדלים בבית שבו האב הוא איש קבע
כנראה שהשאיפות מתפתחות לכיוון קצת אחר. שלושת בנותיו של סא"ל (מיל")
קובי בר, ששירת בתפקידו האחרון כרע"ן הדרכה במקחש"ר והיום משמש
בתקן ע"צ כעוזר לרע"ן משאבי אנוש וארגון במרכז השיקום והאחזקה, בחרו
ללכת בדרכו של האב ולהתגייס לחיל חימוש. נדמה כי גודלה החימושי של
משפחת בר, נקבע עוד טרם נולדו הבנות, עת הכירו סא"ל (מיל") בר ואשתו
בחיל. "אני הייתי מפקד בית המלאכה בהצר בית דגן והיא שימשה פקידה
במש"א", משחזר בר. "באותו זמן התנגדתי ברמת העיקרון להתפתחות רומן
בין קולנות, אבל בסוף החלטתי שהיא בחורה נחמדה ושהעיקרון מטופש". עם

הזמן נולדו לזוג שלוש בנות, לידיה, סיוון ושני, שגדלו, כפי שמעידים ההורים, באווירה צבאית, המלווה בסדר מופתי ובגאווה היחידה. כשהגיע הזמן להתגייס, בחרה הראשונה לשרת כרל"שית של רמ"ח אל-אופ, והשתיים האחרות הלכו בדרכה ושירתו באותו תפקיד בדיוק. "הן היו כל כך טובות כרל"שיות", מתגאה האם דינה, "כשסיוון עזבה כבר שאלו אותי מתי הבת השלישית מתגייסת", סא"ל (מיל) בר מודה היום שאין מאושר ממנו שכל בנותיו בחרו לשרת בחיל. "בניגוד למה שנהוג לחשוב, חיל חימוש הוא לא חיל אפור", הוא הדגיש. "בזכותו ובזכות הצבא הקמנו בית לתפארת". אמנם לידיה וסיוון משוחררות מזה מספר שנים, ושני תסיים בקרוב את שירותה הצבאי הסדיר, אולם כאן, ככל הנראה, לא ייפרדו דרכי משפחת בר וחיל החימוש. "אחרי שאסיים את תפקידי במש"א, אני מתכוון להתנדב בחיל עד גיל 80", מכריז סא"ל (מיל) בר ומוסיף בחיך, "נכדתי הקטנה בת שנתיים וחצי, וכשתגדל אני מקווה שגם היא תשתלב בחיל. אני כבר קורא לה 'דור ההמשך'".

כולם לקצונה

במשפחת מימון חולקים בני הבית לא רק די.אן.איי, אלא גם נושאי שיחה משותפים בארוחות משפחתיות. שלושת ילדיו של אל"ם (מיל) חיים מימון שירתו בחיל החימוש, ואף בחרו להמשיך בשירות משמעותי בחיל ויצאו לקורס קצינים. "כמובן שלכך שהייתי קצין וזה חלק בכך", מודה אל"ם (מיל) מימון. "תמיד חשבתי כשממלאים את החובה של השירות הצבאי, צריך לעשות זאת הכי טוב שאפשר, ולכן עוררתי את כל הילדים לצאת לקצונה". מאז ומעולם היה חיל חימוש נוכח בבית משפחת מימון. אל"ם (מיל) מימון שימש בעברו, בין היתר סגן מפקד בסיס ההדרכה של החיל, בה"ד 20, ומפקד מרכז ציוד הלחימה והחלפים. למרות שבשל תפקידיו נעדר מהבית לעיתים תקופות, ההוי החימושי הפך לחלק בלתי נפרד מחיי ילדיו. "כשהיינו ילדים קטנים ביקרנו הרבה בצבא, גם כשהגענו לראות את אבא בעבודה וגם כשהשתתפנו באירועים של החיל ועשינו לילות סדר בבסיס" משחזרת סגן (מיל) נטע מימון, "מהרגע שנולדנו היינו חלק מהחיל". סגן (מיל) נטע וסרן (מיל) אורן ידעו עוד כמועמדים לשירות ביטחון שברצונם לשרת בחיל החימוש, אולם רס"ן אלון מימון, שבר את המסורת המשפחתית והתגייס לשירות קרבי בחיל השיריון. "ידעתי שאני רוצה להיות לוחם", מסביר רס"ן מימון, "ובמשך כל שירות החובה שלי שירתי בקו הראשון, והשתחררתי בלב שלם". לאחר שחרורו, החל רס"ן מימון ללמוד הנדסת תעשייה וניהול, ובסיום לימודיו, החליט לחזור כאיש מקצוע לצה"ל. "כששמעתי שאלון רוצה לחזור לצבא, אמרתי לו שאם כבר הוא חוזר לקבע, שיחזור לחיל החימוש", ספר האב. "היה לי ברור שאם אני חוזר לשירות אני הולך לחיל החימוש, למרות שהיו הצעות אחרות", מחזק רס"ן אלון את דברי אביו, "אני חי את החיל מאז שאני זוכר את עצמי". רס"ן אלון אינו היחיד שרעה

בחילות זרים, שכן גן אחיו, סרן אורן, העביר חלק ניכר משירות הקבע שלו בחיל החינוך והנוער. "אפילו כשהייתי בחיל החינוך, תמיד התרגשתי להגיע למפקדת החיל". הוא מודה. "זה היה ממש כמו לחזור למשפחה אחרי הרבה זמן שלא הייתי בבית".

בזכות החיל

סג"ם איציק שלוש, מפקד מחלקת חימוש גדודית, לבד בדרך הקשה מהי חשיבותה של משפחה. בהיותו מועמד לשירות ביטחון לא ציפה שלוש לבעיות מיוחדות בגיוסו, אולם שבוע לאחר שהתחיל את הכשרתו בחיל השריון, לקה בשיתוק עצבי. מפקדיו של סג"ם שלוש והקב"ן טענו כי המחלה נובעת מבעיות וקשיי הסתגלות מהם הוא סובל, ולא הפנו אותו לקבלת טיפול רפואי מתאים. כאב מודאג, חצה רס"ן שלוש את הארץ עד לבסיס ההכשרה של איציק על-מנת לוודא שבנו זוכה ליחס מתאים מצד מפקדיו. "כעסתי על המפקדים שלא מצאו לנכון להפנות אותו למיון", נזכר רס"ן שלוש. בבית-החולים נתגלתה בעייתו האמיתית של הטירון, ולאחר חצי שנה של טיפולים ושיקום במקום, נקבע לו פרופיל 24, והוא שוחרר באופן זמני עד להבראתו.

סג"ם שלוש לא חיכה עד תום תקופת ההבראה, והתנדב לשירות. הפעם הוא לא לקח סיכון, וביקש לשרת קרוב לאביו בפיקוד הצפון. כשהועלה לו הפרופיל והוא נקרא להמשך שירות חובה, עשה סג"ם שלוש צעד נוסף והגיע לחיל החימוש. מטירונות במחנה 80 הוא נקלט בבה"ד 20, בו הוכשר כמדריך צמ"ה. במהלך השנתיים הבאות הכשיר סג"ם שלוש טירונים והעביר הדרכות במדור צמ"ה, ובתום שירותו חתם קבע ויצא לקורס קצינים, אותו סיים כחניך למופת. על אף שטיפס במהרה בסולם הדרגות הוא מעולם לא שכח את העבר ואת הלקחים שהפיק. "היה לי קשה כטירון שרוצה ומנסה לתרום, ופשוט לא מאמינים לו", נאנח סג"ם שלוש. "היום כמפקד אני לוקח ברצינות תלונות של חיילים על בעיות רפואיות ולא מזלזל באף פקוד".

"הוא הטעה אותי לאורך כל הדרך", מתגאה שלוש האב ומוסיף, "יש בו עוצמה פנימית שגוברת על החיצונית, ואני שמח שהחיל ראה בו את הפוטנציאל". החוויה הוכיחה לרס"ן שלוש כי חיל החימוש דואג לטפח את חייליו. "אנחנו חיל אפור עם בעיות תדמית, ולכן אנחנו צריכים להעצים את הישגי החיל", הוא חורץ. "לא לעשות זאת יהיה עוול". רס"ן שלוש יפרוש מהשירות הצבאי בעוד כשנה, אולם נשאר רגוע לאור בידיעה שבנו ממשיך את דרכו בחיל. "אני מקווה שיהיה אפילו טוב יותר מאביו", הוא מחייך.

זוכה פרס הרמטכ"ל למצוינות לשנת 2007: מרת"ח

בחודש אפריל האחרון הוענק פרס הרמטכ"ל למצוינות לשבת העבודה החולפת למרכז התחמושת, לאור החזרתו המהירה לכשירות ולכוננות בתום מלחמת לבנון השנייה. מרחב צפון של מרת"ח שעמד במרכז הליכי השיקום, צלח 30 ביקורות שונות, ועל כך זכה בפרס הבטיחות בדרכים של מפקד זרוע היבשה ובפרס "יוספטל" לבטיחות בעבודה

מרכז תחמושת (מרת"ח) זכה באחרונה הפרס הרמטכ"ל למצוינות לשנת העבודה 2007. הפרס הוענק למרכז לאחר שהצליח לשוב במהירות לכוננות ללחימה, על-פי התנאים שנקבעו בהנחיית המטה הכללי בנושא מוכנות צה"ל לקיץ 2007. "כחלק מתרבות של מצוינות הקיימת במרת"ח בכלל ובמרחב הצפון בפרט", הדגיש מפקד מרחב צפון של המרכז, סא"ל אמיר נבסו, "פעלה היחידה רבות, כגוף אחד, על מנת לעמוד ביעד ובצורה הטובה ביותר". לאחר מלחמת לבנון השנייה ביצע מרת"ח תחקירים והפקות לקחים, ועל בסיסם בנה תוכניות עבודה שהתמקדו בשני מישורים עיקריים. בהיבט הפנימי, בוצעו פעילויות של חזרה לכשירות ולכוננות ברמת המרחב, תוך יישום הלקחים הייעודיים למרחב מהמלחמה. בהיבט המערכתי, בוצע תהליך דומה בשיתוף היחידות הלוחמות בסדיר ובמילואים של צה"ל בגזרת פיקוד הצפון. "כחלק ממרת"ח", סיפר סא"ל נבסו, "התמקדה יחידת מרחב צפון במוכנות האופרטיבית, בהשלמת מלאי תחמושת ובאימון כלל אוכלוסיית היחידה, בדגש על אימון אנשי המילואים". בתוך כך, בוצעה השתלמות לכלל מפקדי הבסיסים באגף הלוגיסטיקה, הרפואה והמרכזים בנושא הפעלת יחידה באירוע רקטת קרקע-קרקע ובאירוע טיל קרקע-קרקע, תוך שימת דגש על שמירת ההמשכיות בתחום הספקת התחמושת. כמו כן, נערכו סדנאות בנושא פיקוד בחירום לכלל המפקדים בסדיר ובמילואים במרת"ח. על מנת לאמור את מוכנות מרחב הצפון, בוצעו כ-30 ביקורות ברמה המטכ"לית בשנה החולפת. בכולן צוינה היחידה לחיוב, וציונה המשוקלל הגיע ל-95. כמו כן, זכתה היחידה בפרס בטיחות בדרכים של מפקד זרוע היבשה ובפרס "יוספטל" האיזורי לבטיחות בעבודה. ביחידה אף זכתה לתשבוחות בניהול איכותי ותקין בתחום הכלכלי, וסיימה את הביקורת בציון 100. כלל הפעילות להגברת מוכנות המרכז לא עלם מעיני המפקדים, ועל כך הועלה מרת"ח כמועמד לפרס הרמטכ"ל ליחידות מצטיינות. הוועדה לבחירת היחידות המצטיינות ביצעה ביקורת מקיפה בכלל התחומים, ולאחר תוצאותיה, זכה מרת"ח בפרס הרמטכ"ל. באפריל השנה, בהיכל צה"ל בפו"ם, קיבל מפקד המרכז, אל"ם אייל טנה, את הפרס הנכסף מידי הרמטכ"ל.

תפוצל האחריות על ניהול משק החלפים: מעתה יופקדו על כל תחום מנהל רכש ומנהלי משק

לאור הידע המצטבר בנושא הרכש במצל"ח לצד רצון להתייעל ולהוזיל עלויות, חולקה האחריות על ניהול משק החלפים בין שני תפקידים חדשים- מנהל משק ומנהל רכש

מעתה תפוצל האחריות על תחום ניהול משק חלפים במרכז ציוד הלחימה והחלפים (מצל"ח) לשני תפקידים- מנהלי משק ומנהלי רכש. הפיצול החל כבר בחודש ינואר מתוך מטרה לייעל את תהליך הרכש על-ידי העמקת מקצועיותם של בעלי התפקידים. במצל"ח מעירים כי עד סוף השנה יוטמע השינוי בכלל תחומי הרכש. בהיותו של מצל"ח מרכז באט"ל המשמש את כלל יחידות הצבא, רכש ומנהל מצל"ח את מלאי החלפים לציוד החימוש והתקשוב הנמצא בשימוש צה"ל. עד כה, בוצע רכש על- ידי מנהלי המשק על- פי חלוקה לסוגים של אמצעי לחימה (אמל"ח). "בשנים האחרונות התפיסה הייתה שמנהל משק אחראי למשק חלפים מקצה לקצה", הסביר רמ"ר הרכשה במצל"ח רס"ן אריק אפק. "פירוש הדבר הוא שאדם אחד אחראי על תהליך התכנון, הרכש, תחזוקת המלאי והניפוק מתוך הנחה כי הוא בעל ראייה מערכתית למימוש רכש אפקטיבי. באחרונה השתנתה תפיסה זו, בעקבות ההבנה כי תפקידו של מנהל המשק מורכב ומקשה על חלוקת קשב נכונה בין תחומי הפעילות". מסיבה זו, זוהה תחום הרכש כתחום המחייב מקצועית וירידה לפרטי פרטים, וכבעל פוטנציאל עסקי לחיסכון וליצירת יתרון כלכלי תחרותי. סיב נוספת שתרמה לזירוז בצורך להתייעלות תחום הרכש היא היווצרות "הכפר הגלובלי", הכרוכה בקצב שינויים טכנולוגיים מהיר, המשבר התקציבי העמוק וריבוי המידע. במצל"ח הוחלט כי ראוי להתחיל בתהליך חשיבה בנוגע לנכונות התפיסה הקיימת. בסוף 2006 החל לבחון צוות בהובלת ענף עת"ר במצל"ח את הנושא, תוך שילוב חוות דעותיהם של נציגי משרד הביטחון. הצוות גיבש מסמך מטה, שמהותו שינוי בתפיסת הרכש מפעילות נלוות למקצוע ייחודי המצריך התמקצעות ספציפית. השינוי הארגוני אם כך, כלל הגדרת שני מנהלי הרכש מנהל לכל היותר לכל מדור, שהודרכו והוסכמו לתפקידם, שיועברו מול מספר מנהלי משק. בעוד שמנהלי הרכש יהיו אחראים על מימות התכנון בפועל והעברת דרישות הרכש למשרד הביטחון המבצע את הקנייה. יופקדו מנהלי המשק על חיזוי הצרכים ותכנון הרכש. כמו כן, גובשה במצל"ח תוכנית הסמכות, שייסעו ביישום תהליך הטמעת השינוי הארגוני ובשיפור מרדי ההרכשה. "ציפיות מצל"ח מהשינוי האירגוני הן שיפור האפקטיביות בתחום הרכש, קיצור זמני התהליך, שיפור בזמינות החלפים בעבור יחידות השדה ושיפור הקשב האירגוני ליחידות השדה", סיכם רס"ן אפק.

פרויקט הנמ"ר עובר לאחריותן המשותפת של המנת"ק והרפ"ט

עוד בשלב הפיתוח של נגמ"ש המרכבה, הוחלט להעביר לידי מנהלת הטנק והרשות לפיתוח הטנק את האחריות הכוללת למימוש המעטפת הלוגיסטית של הנמ"ר. החט"ל שהייתה אחראית על ריכוז הפרויקט, תהווה גורם מאשר ומבקר. המהלך החדש נועד לייעל את קידום הפרויקט על-ידי ריכוז האחריות בידי גורם אחד

האחריות הכוללת לריכוז, לניהול ולמימוש המעטפת הלוגיסטית של נגמ"ש המרכבה (נמ"ר) הועברה לידי מנהלת הטנק (מנת"ק) והרשות לפיתוח טנק המרכבה (רפ"ט) בלבד. החט"ל שהייתה אחראית לנתח פעולות זה בפרויקטי המרכבה, תהווה גורם מבקר ומאשר בלבד, ובכך תוסר אחריותה למתן המעטפה הלוגיסטית. כיום אמונה הרפ"ט על נושא הפיתוח, הליווי הייצור והידע הטכני, בעוד שהחט"ל מהווה גוף ניהולי ומקבל את התמונה הכוללת כאחראי משק. "ההבנה שלנו לאורך ההיסטוריה, החל מפיתוחו של טנק המרכבה הראשון, לימדה אותנו שפרויקט המנוהל בידי מספר גופים מביא לעיתים להליכה לכיוונים שונים", הסביר את המהלך סגן ראש הרפ"ט, סא"ל ניסים בעבור. "את פרויקט הנמ"ר יובילו מעתה המנת"ק והרפ"ט על כל היבטיו, ובכך טמונים יתרונות רבים". כחלק ממימוש אחריות זו, יצאו במנת"ק וברפ"ט למכרז, זו נבחרה חברה שתספק את כל הספרות בנושאי האחזקה של הנמ"ר. כך למשל, כל בעל מקצוע שייתקל בבעיה, יוכל לפתוח את החוברת המתאימה ולאחר את התקלה. לאחר מכן, כשיהיה צורך להחליף את אחד הרכיבים, יוכל האדם המוסמך לכך לפתוח את הקטלוגים המתאימים של החלפים, ולבצע את השינוי. המיוחד בכך הוא לא עצם קיומו של החומר הכתוב, אלא עיתוי הספקתו יחד עם הנמ"רים- ולא אחריהם. לצד זאת, הוחלט כי את הנמ"ר יאחזקו שלושה בעלי מקצוע, בשונה מטנק הדורש ארבעה- מכונאי נמ"ר, חשמלאי נמ"ר, וטכנאי מערכות נמ"ר. על כל מקרה, הדגישו ברפ"ט, כי מדור האחזקה ימשיך לתת את המענה הטוב ביותר לכל בעיה שזה ייתקלו בשטח. "הקשר עם המערך הנפרס של הרפ"ט היה תמיד הדוק ויהיה כך גם בעתיד", ציין סא"ל בעבור. "אנו לוקחים אחריות טכנית לכל החיים על המוצרים שלנו, ועובדים 24 שעות, 365 ימים בשנה. לא פלא שהמדור מכיל אנשים, אשר לאורך שנים יצרו ותק וניסיון שאין שניים להם".

החלו עבודות הבנייה להקמת מרכז ההנצחה החילי

באחרונה החלו בנתניה בבניית מרכז ההנצחה לחללי החיל. יוקמו במרכז: אזור התייחדות למשפחות השכולות, מתחם לעיון בספרי זיכרון לנופלים, אודיטוריום וטריבונו בת 1200 מקומות ישיבה

עבודות הבנייה להקמת מרכז ההנצחה לחללי חיל החימוש החלו לפני מספר שבועות. על-פי התכנון, במהלך השנה הקרובה תושלם בנייתו של המרכז בנתניה. ומול אנדרטת ההנצחה הנוכחית יוקם מבנה גדול מימדים שיוכל לאכלס מאות אנשים. מאחורי המיזם עומדים עמותת חיל החימוש ומפקדת קצין החימוש הראשי שביקשו להקים מבנה שישימש מצד אחד בטריבונו בת 1200 מקומות ישיבה והן במרכז מכובד שיעניק למשפחות השכולות של החיל מקום להתייחד עם יקיריהן. לפי תוכניות הבנייה המפורטות, הוקצה איזור אחד, שקט ואפל, להדלקת אש תמידית למען הנופלים, בהמשך המבנה יונחו מספר ארוניות אשר יוכלו בתוכן את כל ספרי ההנצחה של חללי חיל החימוש. מול הארוניות יפוזרו שולחנות ישיבה נוחים שיאפשרו למשפחות השכולות לשבת סביבם, לעיין בדפים ולהתייחד עם בניהן. המרכז אף יוצגו תערוכות שונות של מדור הנפגעים של חיל החימוש, ויהיה בו אודיטוריום שישימש את המשרתים בחיל לקיום הרצאות, דיונים וימי עיון. "ביום הזיכרון הבא המרכז כבר יהיה מוכן", התגאה יו"ר עמותת חיל החימוש, אל"ם (מיל") דוד שילה. "המרכז הזה מיועד בראש ובראשונה למשפחות השכול של החיל, אום אין ספק שישימש גם מקור השראה לחיילים בסדיר ובמילואים". עלות הקמת המרכז שנאמרת במיליוני שקלים, הושגה כמעט במלואה מכספי תורמים, אך אל"ם (מיל") שילה קורא לתורמים נוספים לסייע לו ולחבריו בעמותת חיל החימוש להירתם למאמץ החילי. "אנו ניצבים בפני משימה קשה מאוד", הסביר. "כל סכום וכל תרומה יתקבלו בברכה על מנת שנגיע בסופו של דבר לסיום פרויקט ההנצחה". לדברי שילה, נבחנת בעתיד, במקביל להעברתו של מחנה צריפין לדרום הארץ, העתקתו של מרכז המורשת, הממוקם בבסיס ההדרכה של החיל (בה"ד 20), למרכז חדש. ככל הנראה, מתחת למרכז ההנצחה החדש יוקם מרכז המורשת. עמותת חיל החימוש הוקמה ב-1984, ובין מטרתיה העיקריות נמנות טיפוח הקשר עם המשפחות השכולות, עם האלמנות ועם היתומים של החיל, טיפוח המורשת החיילית והנצחת הנופלים, סיוע לחיילים בודדים ולחיילים נזקקים המשרתים בחיל והעמקת הקשר של כלל גמלאי החיל, כיום מונה וער העמותה

רואים את העבודה דרך עיני הלקוח

מרכז השיקום והאחזקה עתיד בקרוב להרחיב את שיטת "הניהול הרזה" גם למפעל התקשוב והאל-אופ. מטרת השיטה, שפותחה ביפן ומיושמת מזה שנתיים וחצי במש"א, היא לטפח ולשדרג את סביבת העבודה ובכך להבטיח שיפור ויעילות בשירות המוענק ללקוחות

בחודשים האחרונים נערך מרכז השיקום והאחזקה (מש"א), בעידוד מטה אגף הלוגיסטיקה, הרפואה והמרכזים, והרחבת יישום השיטה הארגונית "ניהול רזה", המיושמת מזה שנתיים וחצי במרכז, גם למפעל התקשוב והאל-אופ. שיטת "הניהול הרזה" (lean management) הינה אסטרטגיה ניהולית שמטרתה להגדיל את הערך שהארגון נותן ללקוחותיו, מדובר בשיטת ניהול שפותחה ביפן, ומזכירה במבט ראשון שיטות ארגון דומות, דוגמת חוגי איכות וטי-קיו-אם. אולם בניגוד אליהן, מטרתה אינה רק שיפור באיכות אלא גם במענה ללקוח. השיטה היא למעשה מתודולוגיה בת חמישה שלבים שמטרתה שיפור סביבת העבודה, מתוך הבנה שניקוי, סידור וארגון סביבת העבודה יקלו על העובדים לשפר את המענה ללקוח. מעבר לשיפורים הנקודתיים, שיטת ה"ניהול הרזה" היא אסטרטגיה מתמשכת השואפת לשינוי חשיבתי אצל העובדים, מאז שיראו את עבודתם דרך עיני הלקוח. לדבריו של רמ"ד ארגון ושיטות במש"א, רס"ן אהוד בכר, החל יישום השיטה המש"א ביוזמתו של מפקד מפעל המבללים יוצא ובסיועו של המדור, לאור הקיצוץ החד במשאבי המרכז מחר והגדלת היקפי תוכנית העבודה הנדרשת מאידך. "לאחר איסוף מידע מיועצים ובדיקת יישומים במפעלים אזוריים", סיפר רס"ן בכר, "התקיים כנס של הפורום הניהולי של המפעל עם נציגי הלקוחות המרכזיים, שבו הועלו נושאים לשיפור ולשימור במפעל, כפי שהלקוחות רואים אותם. מתוך הכנס הזה נגזרת רשימת נושאים שבהם המפעל נדרש להשתפר על מנת לתת את המענה הטוב ביותר ללקוחותיו". לדבריו של רס"ן בכר, במשך חמישה ימי עבודה ישב הפורום בהדר, וביצע ניתוח של פעילות היחידות השונות הפועלות ללקוח, ערך רשימת נקודות לשיפור ולייעול פעילות המרכז ובדק את היכולת ליישם אותן. "הנושאים שהועלו טופלו בסדרת פעילויות שמכונה 'ארועי קייזן', שמהווים מעין מוות שיפור מרוכז", הסביר רס"ן בכר. לדבריו, ברב המקרים טופלו הבעיות במהירות והשיפור שהושג היה מייד ומיטבי. אולם, בחלק מהבעיות שהועלו, נדרשת השקעה כספית השיפורים, למשל במיכון או בסביבת העבודה. לכן, פעילויות שלא ניתן לבצע מיידית, הוכנסו לרשימת מעקב על-מנת להבטיח שיבוצעו בהמשך.